

Odpowiedź Europolu

Streszczenie Z ogólnej perspektywy Europol popiera ustalenia i zalecenia zawarte w sprawozdaniu z kontroli, które stanowią wkład w trwający proces współustawodawczy mający na celu dalsze wzmocnienie mandatu i zadań Europolu. Europejski Trybunał Obrachunkowy podkreśla potrzebę biznesową w zakresie wymiany informacji z partnerami współpracującymi spoza UE i podmiotami prywatnymi, jak również skutecznego i sprawnego posługiwania się dużymi i złożonymi zbiorami danych, przy użyciu innowacyjnych narzędzi, w celu skutecznego i efektywnego wspierania organów ścigania państw członkowskich UE. Wpływ wsparcia Europolu jest oceniany w odniesieniu do kluczowych działań, na przykład w odniesieniu do dni wspólnego działania i operacyjnych grup zadaniowych (OTF), które mają na celu zakłócanie działalności celów o dużym znaczeniu (HVT) zaangażowanych w poważną i zorganizowaną przestępczość. Najważniejsze informacje operacyjne dotyczące Europejskiego Centrum Zwalczania Przemytu Migrantów (EMSC) Europolu są podsumowane na stronie internetowej Europolu, w tym w rocznych sprawozdaniach EMSC. Z badania przeprowadzonego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w ramach kontroli wynika, że 80% odpowiedzi udzielonych przez państwa członkowskie i partnerów współpracujących spoza UE charakteryzuje się stopniem zadowolenia wynoszącym 7 lub więcej (w skali 1–10) w odniesieniu do wsparcia strategicznego i operacyjnego udzielanego przez Europol. Jednocześnie w 87% odpowiedzi wskaźnik zadowolenia z informacji dostarczonych przez Europol wynosił 7 lub więcej. Dla Europolu jest to dowód, że wsparcie udzielane przez EMSC ma namacalny wpływ na wysiłki podejmowane przez państwa członkowskie i nie tylko. Poza obecnie prowadzonymi działaniami w zakresie monitorowania wykonania zadań ponowne przydzielenie zasobów ludzkich w celu gromadzenia i weryfikowania z państwami członkowskimi i państwami trzecimi danych statystycznych (np. dotyczących liczby aresztowań itd.) uważa się za niewykonalne. Europol oczekuje na realizację unijnego programu interoperacyjności i związanych z nim działań, które przyczynią się do rozszerzenia zakresu źródeł danych wykorzystywanych w codziennej pracy Europolu.

VI Korzystanie z zewnętrznych źródeł danych zależy od obowiązującego mandatu prawnego. Zob. również odpowiedzi Europolu na pkt 33, 36 i 37.

VII Aby zrealizować swój udział w programie interoperacyjności UE, Europol opracował plan interoperacyjności UE. W planie przedstawiono działania wymagane w Europolu, w tym harmonogramy, obowiązki i współzależności w odniesieniu do systemów EES, ETIAS, ECRIS-TCN, SIS, VIS, EURODAC, jak również w odniesieniu do działań nieuwzględnionych w programie interoperacyjności (np. PRÜM, EPRIS-ADEP).

IX Europol wspiera państwa członkowskie w oparciu o konkretne potrzeby danej sprawy i przy użyciu dostępnych narzędzi i zasobów. Europol podkreśla wysoki poziom

zadowolenia państw członkowskich i partnerów spoza UE ze wsparcia Europolu, co świadczy o tym, że Europol wypełnia swoją misję wspierania państw członkowskich w zapobieganiu i zwalczaniu poważnej i zorganizowanej przestępczości.

X Europol przyjmuje wszystkie zalecenia.

25 Europol pragnie podkreślić, że celem prac agencji jest również to, aby państwa członkowskie dysponowały pełnym zestawem odpowiednich danych.

28 Rola Europolu jako unijnego centrum informacji kryminalnych oznacza, że Europol zapewnia platformę wymiany informacji, w której uczestniczy, gdy wymagana jest analiza strategiczna i operacyjna oraz wsparcie na poziomie UE, podczas gdy równolegle ma miejsce dwu- i wielostronna wymiana informacji między państwami członkowskimi i osobami trzecimi. Liczba dwustronnych wymian wiadomości w ramach aplikacji SIENA nie ma wpływu na jakościowy i ilościowy charakter informacji wymienianych z Europolem.

33 Europol ściśle współpracuje z Interpolem i ma już bezpośredni dostęp do SIS II oraz pośredni dostęp do danych EURODAC i PNR/API. Europol jest w trakcie uzyskiwania dostępu do wizowego systemu informacyjnego (VIS). Wykorzystanie dodatkowych zewnętrznych istotnych baz danych, takich jak system wjazdu/wyjazdu, będzie realizowane w kontekście unijnego programu interoperacyjności, w którym Europol odgrywa wyraźną rolę. Ponadto prawodawca mógłby rozważyć dostęp do mechanizmu Prüm.

36 System EURODAC utworzono w celu wspierania procesu rozpatrywania wniosków o udzielenie azylu, który jest prowadzony na szczeblu krajowym. Ponadto EURODAC można przeszukać jedynie zgodnie z art. 21 rozporządzenia EURODAC, „gdy porównanie z danymi daktyloskopijnymi przechowywanymi w jakichkolwiek systemach przetwarzania informacji technicznie i prawnie dostępnych dla Europolu nie doprowadziło do ustalenia tożsamości osoby, której dane dotyczą”.

Zgodnie z art. 10 dyrektywy w sprawie danych PNR „Europol może zwrócić się z takim wnioskiem, gdy jest to absolutnie niezbędne do wsparcia i wzmocnienia działań państw członkowskich mających na celu zapobieżenie konkretnemu przestępstwu terrorystycznemu lub poważnemu przestępstwu, ich wykrycie, prowadzenie postępowań przygotowawczych w ich sprawie lub ich ściganie, w zakresie, w jakim dane przestępstwo pozostaje w zakresie właściwości Europolu (...)”. Warunek „absolutnie niezbędne” musi być przestrzegany przez Europol, co nie pozwala na regularne lub systematyczne kontrole na zasadzie losowej próby.

37 W marcu 2021 r. Europejski Inspektor Ochrony Danych (EIOD) przedstawił swoją opinię na temat uprzedniej konsultacji na mocy mających zastosowanie przepisów art. 39 rozporządzenia w sprawie Europolu. Ponieważ VIS jest administracyjną bazą danych, przed uzyskaniem dostępu do VIS Europol będzie musiał utworzyć centralny punkt dostępu i spełnić wymogi określone przez EIOD. Europol pracuje z priorytetem zapewnienia dostępu do VIS w 2021 r.

40 Dzięki wdrożeniu systemu QUEST funkcjonariusze organów ścigania państw członkowskich mogą wyszukiwać dane Europolu i uzyskiwać do nich dostęp za pomocą własnych krajowych systemów informacyjnych. Dalsze zmiany są wprowadzane w ramach inicjatywy QUEST+, aby umożliwić państwom członkowskim wyszukiwanie danych dotyczących projektów analitycznych na zasadzie „trafienie/brak trafienia”.

41 Dostęp dla państw członkowskich do celów wspólnej analizy z Europolem jest obecnie rozważany w formie zmiany przepisów rozporządzenia w sprawie Europolu.

45 Europol podkreśla, że otrzymanie danych osobowych przez Frontex wymaga zakończenia działań wdrożeniowych po stronie Fronteksu.

48 W odniesieniu do wykorzystania innowacyjnych możliwości informatycznych Europol jest związany przepisami art. 39 rozporządzenia w sprawie Europolu, które wymagają uprzedniej konsultacji z EIOD-em. Prawodawca, w ramach trwającego obecnie przeglądu zmian do rozporządzenia w sprawie Europolu, mógłby rozważyć mechanizm, który jednocześnie służyłby interesom sprawności operacyjnej i ochrony danych. Niedawny przykład dotyczący planowanego opracowania i wykorzystania zestawu narzędzi do uczenia maszynowego (sztucznej inteligencji) dla operacyjnej grupy zadaniowej o wysokim profilu w Europolu pokazuje, że obecna procedura na mocy art. 39 rozporządzenia w sprawie Europolu zajęła 8 miesięcy od początkowego rozpoczęcia sprawy (i nadal trwa). Takie ramy czasowe prawdopodobnie nie zapewnią skutecznej reakcji na zagrożenia związane z przestępczością zorganizowaną, w tym cyberprzestępczością, i terroryzmem.

52 1) Europol zapewnia również wsparcie państwom członkowskim poprzez dodatkowe kontrole bezpieczeństwa w migracyjnych hotspotach. Ponadto sprawy wspierane przez Europol koncentrują się na tak zwanych „wtórnych przepływach” w obrębie UE w celu rozbicia siatek przestępczych ułatwiających nielegalną migrację.

54 Wykorzystanie innowacyjnych narzędzi, takich jak sztuczna inteligencja, do monitorowania wykonania zadań w zakresie wrażliwych działań operacyjnych wymagałoby uprzedniej konsultacji z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych na mocy art. 39 rozporządzenia w sprawie Europolu. Niezależnie od tego Europol nie jest w stanie zainwestować znacznych zasobów finansowych i ludzkich w mechanizmy sprawozdawcze ze swojego rocznego budżetu i odpowiedniego planu zatrudnienia. Poza obecnie prowadzonymi działaniami w zakresie monitorowania wykonania zadań ponowne przydzielenie zasobów ludzkich do ręcznego gromadzenia i weryfikowania z państwami członkowskimi i państwami trzecimi danych statystycznych (np. dotyczących liczby aresztowań itd.) uważa się za niewykonalne. Wątpliwe jest również, czy inwestowanie zasobów w takie mechanizmy sprawozdawcze doprowadziłoby do uzyskania wiarygodnych danych wysokiej jakości, przy czym należy odnieść się do uwagi Trybunału zawartej w pkt 57 w odniesieniu do prób podejmowanych przez Eurostat.

55 W 2019 r. Europol sporządził 9426 sprawozdań operacyjnych oraz 313 sprawozdań strategicznych i tematycznych, przy czym ponad połowa (tj. 5322) sprawozdań

operacyjnych dotyczyła poważnej i zorganizowanej przestępczości. Gromadzenie i monitorowanie uzyskiwanych wyników w państwach członkowskich wymagałoby znacznych nakładów zasobów i zmiany priorytetów, zarówno po stronie Europolu, jak i państw członkowskich. Rolą Europolu jest wspieranie państw członkowskich, a ich zadowolenie z produktów i usług świadczonych przez Europol zostało wyraźnie wykazane.

56 Zob. odpowiedź na pkt 54.

58 Zob. odpowiedź na pkt 54.

60 EMPACT (europejska multidyscyplinarna platforma przeciwko zagrożeniom przestępczymi) i odpowiadające jej operacyjne plany działań operacyjnych (OAP) są prowadzone przez Europol.

62 Europol zgromadził również dane na temat liczby spraw priorytetowych związanych z przestępstwami przeciwko wiarygodności dokumentów oraz spraw priorytetowych, w przypadku których analizowane są dane finansowe.

Osiągnięcie wskaźników wykonania w dziedzinie przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów i prania pieniędzy będzie zależało od powiązanych działań prowadzonych na szczeblu krajowym.

Europol podkreśla, że unijna jednostka ds. zgłaszania podejrzanych treści w internecie (IRU) osiągnęła wyniki wyższe niż swoje cele w tych samych latach w zakresie treści o charakterze terrorystycznym w internecie (priorytetowe zadanie IRU UE) i pomimo wykonywania dodatkowych zadań (np. reagowania kryzysowego UE, rozporządzenia w sprawie treści o charakterze terrorystycznym w internecie) w ramach marginesu istniejących zasobów. Do osiągnięcia celu zabrakło równowartości około 1% całkowitej treści w internecie poddanej ocenie przez unijną IRU.

65 Ze względu na efektywne wykorzystanie zasobów, liczbę spraw i dostępne zasoby nie wszystkie etapy (które prowadzą do decyzji, czy dana sprawa jest priorytetowa) są w pełni udokumentowane. Dokonuje się dokładnej oceny celów o dużym znaczeniu i związanych z nimi operacyjnych grup zadaniowych. Dane operacyjne nie mogły zostać udostępnione Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu ze względu na zasadę własności danych określoną w art. 19 rozporządzenia w sprawie Europolu.

66 Europol podkreśla, że w omawianym okresie zasoby dostępne na potrzeby rozpatrywania spraw w Europolu utrzymywały się na stałym poziomie.

69 Jeśli chodzi o Centrum Organów Ścigania Europy Południowo-Wschodniej (SELEC), należy zauważyć, że 4 państwa członkowskie SELEC to państwa członkowskie UE, które stanowią integralną część Europolu, natomiast pozostałe 7 państw członkowskich SELEC to partnerzy współpracujący z Europolem, w tym przedstawiciele biura łącznikowego (z wyjątkiem Bośni i Hercegowiny) jako osoba trzecia w Europolu. W związku z tym wszyscy członkowie SELEC są już bezpośrednio włączeni w ramy współpracy z Europolem. To samo dotyczy wszystkich 12 członków Konwencji

o współpracy policyjnej w Europie Południowo-Wschodniej (PCC SEE). Ponadto Europol ma bezpośredni dostęp do sieci BALTCOM za pośrednictwem bałtyckich państw członkowskich UE.

70 Rozpoczęcie negocjacji w sprawie tych porozumień roboczych jest realizowane zgodnie ze strategią zewnętrzną na lata 2021–2024 zatwierdzoną przez zarząd Europolu w czerwcu 2020 r.

Zalecenie 1 Europol przyjmuje zalecenie.

Zalecenie 2 Europol przyjmuje zalecenie.

79 Zob. odpowiedź na pkt 54.

80 Zob. odpowiedź na pkt 62.

Zalecenie 3 Europol przyjmuje zalecenie.

Zalecenie 3 a) Ponieważ państwa członkowskie i partnerzy spoza UE nie są prawnie zobowiązani do dostarczania odpowiednich informacji, Europol będzie ich do tego zachęcał.

Zalecenie 3 b) Skuteczne ustalenie wymaganych wskaźników będzie zależało od przewyższenia stanu, o którym mowa w odpowiedzi na pkt 62.

81 Zob. odpowiedź na pkt IX streszczenia.

82 Europol stosuje usystematyzowane podejście do swoich stosunków zewnętrznych na podstawie strategii zewnętrznej Europolu, która jest zatwierdzana przez zarząd Europolu. Europol stanowi największą platformę współpracy na szczeblu UE w zakresie zwalczania przestępczości. Na przykład państwa członkowskie SELEC są częścią ram współpracy z Europolem (zob. odpowiedź na pkt 69).

Zalecenie 4 Europol przyjmuje zalecenie.

Zalecenie 4 b) Ze względu na zasoby rejestrowanie wszystkich podejmowanych decyzji i przechowywanie rejestru ocen dla wszystkich spraw może być niewykonalne. Europol stosuje spójny proces nadawania priorytetów, zwłaszcza w odniesieniu do celów o dużym znaczeniu i operacyjnych grup zadaniowych.